

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 698/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa

, zastúpeného JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA, advokátom, Masarykova 2, Košice, proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 K 36/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 K 36/2005 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Krajskému súdu v Košiciach **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. 7 K 36/2005 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **2 500 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Košiciach **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Košiciach **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **409,05 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému

súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 K 36/2005 konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadost'učinenie a trovy konania.

2. Uznesením sp. zn. IV. ÚS 698/2025 zo 16. decembra 2025 ústavný súd prijal ústavnú s'ťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ podal 7. júna 2005 na krajskom súde prihlášku do konkurzu vyhláseného 31. mája 2005 na majetok dlžníka KOVOSLUŽBA a. s. v likvidácii (ďalej len „úpadca“). Konanie je vedené krajským súdom pod sp. zn. 7 K 36/2005.

4. V danej veci sa dlhodobo nekoná, posledným úkonom vo veci bolo upovedomenie úpadcu a konkurzných veriteľov o konečnej správe a vyúčtovaní zverejnené v Obchodnom vestníku 23. januára 2025, pričom „meritórne“ rozhodnutie dosiaľ vydané nebolo. Predchádzajúce zverejnenie týkajúce sa predaja majetku úpadcu sa uskutočnilo 27. decembra 2013, čo je zjavná nečinnosť.

5. S'ťažovateľ je už viac ako 20 rokov od podania prihlášky v právnej neistote týkajúcej sa svojej pohľadávky voči úpadcovi vo výške 2 995,98 eur, ktorá bola navyše uznaná, čo sa týka dôvodu a výšky.

6. S'ťažovateľ podal konajúcemu súdu 6. februára 2025 urgenciu vo veci urýchleného prejednávania a rozhodnutia, ktorá nevedla k rozhodnutiu. V predmetnej veci sú tak zjavné prietahy v konaní.

7. Podľa s'ťažovateľa vec nie je až tak skutkovo, právne či procesne zložitá, umelo sa predlžuje len nečinnosťou správcu, nad ktorým vykonáva dohľad krajský súd. Sám s'ťažovateľ súdu poskytoval súčinnosť a neprispel k neprimeranej dĺžke konania.

8. S'ťažovateľ sa domnieva, že v danom prípade ide o neprimeranú dĺžku súdneho konania, ktorá výrazne prevyšuje iné obdobné procesy (s priemernou dĺžkou trvania konkurzného konania 6 – 8 rokov v zmysle právnej doktríny).

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika s'ťažovateľa

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Krajský súd k s'ťažnosti po podrobnom chronologickom prehľade úkonov v danej veci uviedol, že sudcovia vo veci postupovali plynulo v závislosti od konania správcu podstaty. Prekážky v postupe správcu, najmä v podobe opakovaných a závažných chýb v konečnej správe, ktoré spôsobili predĺženie konania (sám s'ťažovateľ udáva, že konanie sa predlžuje nečinnosťou správcu), boli zo strany súdu odstraňované priebežne, a to tak, aby konanie bolo čo najskôr ukončené. Navyše sa žiada uviesť, že konkurzný súd má v zmysle právnej úpravy relevantnej pre daný konkurz nad činnosťou správcu „len“ dohľad, pričom vlastná realizácia konkurzu sa vykonáva prostredníctvom činnosti správcu. V rámci realizácie tohto dohľadu boli využité všetky zákonné možnosti, aby konkurz prebehol v čo najkratšom čase a bol splnený jeho účel, ktorým je pomerné uspokojenie veriteľov z majetku úpadcu.

II.2. Replika sťažovateľa:

10. Sťažovateľ sa nestotožňuje so stanoviskom krajského súdu, ktorého postup bez meritórneho rozhodnutia veci viac ako 20 rokov zjavne vykazuje znaky prietáhov. Nemôže byť na ujmu sťažovateľa vyskytovanie sa opakovaných a závažných chýb v konečnej správe o speňažení majetku úpadcu a vyúčtovaní nákladov konkurzu predkladanej správcom. Práve správca v predmetnom konkurze je kvalifikovanou osobou s právnickým vzdelaním dlhodobo vykonávajúcou svoju funkciu aj v iných konkurzných konaniach a navyše nad správcom vykonáva v konkurze dohľad práve porušovateľ základného práva. Konajúci súd má viacero možností výkonu dozoru nad správcom od urgencií cez udeľovanie pokút až po odvolanie z funkcie, preto zodpovednosť za prietáhy podľa sťažovateľa vznikla na strane súdu. Tieto prietáhy, ako to vyplýva aj zo stanovisku krajského súdu, objektívne vznikli najmä v rokoch 2020 až 2023, keď až 27 mesiacov nebol vykonaný žiaden úkon vo veci samej. Obdobne nemôže byť na ujmu sťažovateľa viacnásobné „prepracovávanie“ konečnej správy o speňažení majetku úpadcu a vyúčtovaní nákladov konkurzu, keď na jej podanie bol správca vyzvaný súdom ešte 3. augusta 2009 a posledná verzia tejto správy bola súdom vyvesená na webovej stránke súdu až 16. decembra 2025, teda po podaní ústavnej sťažnosti.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je založená na nekonaní, resp. neefektívnej činnosti krajského súdu v konkurznom konaní.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, k takému stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

13. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní

s prihliadnutím na povahu konania“. Tieto ustanovenia sú primerane použiteľné aj pre konkurzné konanie.

14. Konkurzné konanie je osobitným druhom súdneho konania. Vzhľadom na jeho predmet, špecifickú skutkovú a právnu povahu ho možno považovať za konanie zložité, napr. z hľadiska odlišného plynutia zákonných lehôt, počtu subjektov uplatňujúcich svoje pohľadávky, postupu pri speňažovaní majetku úpadcu a uplatňovaní pohľadávok úpadcu. Mnohokrát priebeh konkurzného konania vyvoláva vznik ďalších súdnych konaní, čo má vplyv aj na dĺžku trvania samotného konkurzného konania. Ide o časovo a fakticky náročný proces, ktorého účelom je uspokojenie pohľadávok veriteľov z majetku dlžníka, úpadcu, ktorý podlieha konkurzu, alebo aj z majetku iných osôb, ak ich majetok podľa právnej úpravy podlieha konkurzu, a preto pri posudzovaní vzniku prietáhov v konkurznom konaní je potrebné prihliadať na jeho odlišnosti oproti štandardnému civilnému konaniu (m. m. I. ÚS 428/2013).

15. Úlohou ústavného súdu nie je určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup vo veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietáhov, teda či postup konkurzného súdu nebol v tomto smere zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02).

16. S prihliadnutím na už uvedené bolo úlohou ústavného súdu zistiť, či napadnuté konanie bolo poznačené existenciou zbytočných prietáhov takej intenzity, ktorá by bola spôsobilá vysloviť porušenie označených práv sťažovateľa. Ústavný súd aj pri tomto type konania v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňoval tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

17. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd opakovane konštatuje, že hoci konkurzné konanie patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, možno ho s prihliadnutím na osobitosti daného typu konania označiť za konanie právne zložitejšie.

18. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že svojím správaním neovplyvnil celkovú dĺžku konkurzného konania. Sťažovateľ prejednanie a rozhodnutie vo veci urgoval v snahe docieľiť urýchléné skončenie konkurzného konania.

19. V súvislosti s posudzovaním postupu krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd už na úvod konštatuje, že aj pri zohľadnení špecifik konkurzného konania nemožno postup konkurzného súdu trvajúci viac ako 20 rokov označiť ako taký, ktorý by bol súladný s obsahom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

20. Z chronologického prehľadu procesných úkonov predložených konkurzným súdom, ktoré neboli zo strany sťažovateľa spochybnené, vyplýva, že postup krajského súdu bol v počiatočnom štádiu konania plynulý, no v neskorších štádiách sa opakovane vyskytla v jeho postupe nečinnosť, a to najmä v období od 11. júla 2018 do 27. novembra 2020 a tiež v období od 21. decembra 2020 do 1. februára 2023, teda zbytočné prietahy v konaní v trvaní viac ako 4 rokov.

21. K predĺženiu konkurzného konania prispela predovšetkým správkyňa konkurznej podstaty svojím postupom pri predkladaní konečnej správy o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní

odmeny a výdavkov, ktorá bola prvýkrát vyzvaná na jej predloženie 3. augusta 2009. Po zistení novoobjaveného majetku úpadcu a po zastavení súvisiacich exekučných konaní krajský súd opatrením uložil správkyňi predložiť konečnú správu 3. apríla 2014 a následne 1. decembra 2015. Po uplatnení ďalšej pohľadávky proti podstate (22. 5. 2017) bola správkyňa vyzvaná krajským súdom na predloženie konečnej správy 11. júla 2018, ktorú opakovane prepracovávala na základe výziev krajského súdu a ktorá bola napokon zverejnená na úradnej tabuli aj webovom sídle krajského súdu až 3. februára 2025, teda po viac ako 6 rokoch. Po vznesení námietok zo strany konkurzného veriteľa správkyňa predložila zatiaľ poslednú konečnú správu 17. novembra 2025 (po viacerých urgenciách), ktorú krajský súd zverejnil 16. decembra 2025.

22. K uvedenému ústavný súd konštatuje, že správca konkurznej podstaty je subjektom konkurzného konania, ktorý je pri výkone svojej funkcie povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd. Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správca konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva.

23. Krajský súd v rámci svojej dohľadovej činnosti síce vykonával mnohé procesné úkony (opatrenia, výzvy), napriek tomu nezabezpečil rýchly a efektívny postup v konkurznom konaní využitím všetkých jemu dostupných prostriedkov nápravy. Napriek opakovaným zásadným nedostatkom správkyňou predkladaných konečných správ, ktoré odstraňovala až po viacnásobných výzvach a viackrát až pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, k čomu krajský súd pristúpil len raz (k odvolaniu správkyne nepristúpil vôbec), krajský súd nápravu v postupe správkyne zjednával len obťažne a v neprimeraných lehotách.

24. Ústavný súd, vychádzajúc z účelu konkurzného konania, ktorým je aspoň pomerné uspokojenie nárokov jednotlivých veriteľov úpadcu, zdôrazňuje osobitný význam jeho ukončenia v primeranom čase, ktorý vyplýva jednak z mimoriadne vysokej právnej neistoty veriteľov a jednak z dôvodu hroziacej devalvácie hodnoty majetku úpadcu a z neho získaného výťažku. Zohľadňujúc uvedené skutočnosti, ústavný súd hodnotí postup krajského súdu v napadnutom konaní ako nedostatočne efektívny, keďže v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci konkurzný súd mohol a mal ráznejšie požadovať priebežné a včasné plnenie úloh správkyne konkurznej podstaty. Na tomto základe, prihliadajúc na doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania presahujúcu 20 rokov, dospel ústavný súd k záveru, že nečinnosťou krajského súdu, ako aj jeho neefektívnou činnosťou došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

25. Vzhľadom na to, že konkurzné konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal krajskému súdu, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. Sťažovateľ si uplatnil finančné zadosťučinenie za priet'ahy v sume 2 995,98 eur zodpovedajúcej do konkurzu prihlásenej a správcom uznanej pohľadávke. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania a zistenú nečinnosť krajského súdu priznal ústavný súd sťažovateľovi finančné zadosťučinenie

v sume 2 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Cieľom finančného zadosťučinenia v tomto prípade nie je reparácia majetkovej ujmy sťažovateľa vzniknutej v dôsledku konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu, ale dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Vo vyšnej časti ústavný súd návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi [§ 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 409,05 eur. Pokiaľ ide o priznanú výšku nároku, bol viazaný návrhom sťažovateľa, inak by mu patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 1 184,04 eur.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur, v roku 2026 je hodnota jedného úkonu 396,50 eur a hodnota režijného paušálu 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby zrealizovaný v roku 2026 (vyjadrenie k stanovisku krajského súdu).

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu